

درس سوم: آزادی - دفتر زمانه

قلمرو زبانی: معنی واژه، املا و دستور

معنی واژه:

۱- مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است: روش، طریق (خ ۹۸)

۲- خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد: **بیگانگان** (ش ۹۸)

املا:

۱- املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (خ ۹۸)

الف) گفت: «از (بحر / بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم.»

دستور:

۱- برای واژه «حزین» یک مترادف و یک متضاد بنویسید. مترادف: غم‌انگیز / متضاد: شاد (دی ۹۸)

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

- ۱- تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. (خ ۹۸)
«با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»
در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان بینی داشت و در آن احوال جهان را می دید.
- ۲- در بیت «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدَر آن جامه که ننگِ تن و کم از کفن است»، شاعر به چه مضمونی تاکید دارد؟ (دی ۹۸) **میهن دوستی یا جانفشانی در راه وطن، وطن پرستی**
- ۳- کدام یک از ترکیب های مشخص شده، مجاز است؟ مفهوم آن را بنویسید. (دی ۹۹)
« ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است » **مرغ اسیر در مصراع اول مجاز است. مجاز از شاعر**

قلمرو فکری: معنی و مفهوم نظم و نثر، درک مطلب و تناسب معنایی

- ۱- در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت: در گذر روزگار، ملّتی که نویسنده و شاعر (اندیشمند) نداشته باشد، فراموش می شود. (دی ۹۸)
- ۲- مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. (خ ۹۸)
« خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران گُنش آن خانه که بیت الحزن است »
بیگانه ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان
- ۳- با توجه به بیت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت»، در نظر خردمندان چه کسی محترم است؟ **کسی که به افکار مردم جامعه احترام بگذارد.** (خ ۹۹ تجربی و ریاضی)

